

stigelsesprincippet. Parterne skal således kunne yde tredie land særlige begunstigelser i medfør af en toldunion, eller et frihandelsområde, ligesom man forbeholder sig ret til at yde tilgrænsende lande særlige fordele i grænsetrafiken etc. Endelig forbeholder parterne sig i henhold til traktatens artikel XXI, som bør nævnes i denne forbindelse, adgang til at fravige princippet om mestbegunstigelsesbehandling og opretholde indførselsrestriktioner i det omfang, det er nødvendigt for at beskytte betalingsbalancen.

Artikel XV fastslår, at ind- og udførselsbestemmelser skal offentliggøres, og at sådanne bestemmelser skal administreres på en upartisk og rimelig måde.

Artikel XVI foreskriver national- og mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til indenlandsk beskatning m. v. af den anden parts varer. Den for tiden i lovgivningen bestående forskelsbehandling med hensyn til beskatning af inden- og udenlandske varer¹⁾ kan dog opretholdes.

Artikel XVII og XVIII indeholder bestemmelser til imødegåelse af skadelige virkninger af monopolistisk virksomhed og om konkurrencemæssig ligestilling af statsejede og private handels- og industrivirksomheder. Med hensyn til dette sidste tager parterne forbehold, for så vidt angår begunstigelser, der ydes i forbindelse med fremstilling og levering af varer til statens brug og visse befolkningsgrupperes forsyning til særligt lave priser med vigtige varer eller tjenesteydelser, som de pågældende befolkningsgrupper praktisk taget ellers ikke ville kunne skaffe sig. Bestemmelserne i artiklerne XVII og XVIII giver ikke amerikanske statsborgere rettigheder, som de her i landet ikke allerede faktisk nyder som følge af den gældende retstilstand, der ikke berøres af traktatens bestemmelser. Disse er i det store og hele affattet i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i den af parterne undertegnede, men ikke ratificerede Havana-overenskomst af 24. marts 1948 om en International Handelsorganisation²⁾.

Artikel XIX indeholder bestemmelser om frit handels- og skibsfartssamkvem mellem parternes områder. Det fastslås at skibe under færøsk flag skal nyde samme rettigheder som skibe under dansk flag. Adgangen til kystfart, fart på indre vandveje

og fiskeri på eget søterritorium kan ligesom efter 1826-konventionen forbeholdes egne skibe. Det samme gælder postbefordring. Reglerne om fremmede krigsskibes adgang til dansk område under fredsforhold berøres ikke af traktatens bestemmelser³⁾.

Artikel XX foreskriver, at der skal være transitfrihed mellem parternes områder. Artiklen er affattet i overensstemmelse med tilsvarende bestemmelser i Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel.

Artikel XXI indeholder en række i handelstraktater sædvanlig forekommende undtagelser fra principperne om national- og mestbegunstigelsesbehandling. Det fastslås derhos i artiklen, at bestemmelserne i traktaten om mestbegunstigelsesbehandling af varer ikke skal finde anvendelse på fordele, som Amerikas Forenede Stater eller dets områder og besiddelser har indrømmet hinanden, republikken Cuba, republikken Philippinerne, formynderkabsområdet Stillehavssøerne og Panamakanalzonen.

Artikel XXII indeholder definitioner på og forklaringer af nogle af de i udkastet anvendte udtryk, således udtrykkene „national“ og „mestbegunstigelsesbehandling“ samt „selskaber“.

Ifølge *artikel XXIII* og dertil knyttede protokolbestemmelser skal traktatens bestemmelser ikke gælde Grønland, Panamakanalzonen, det amerikanske formynderkabsområde Stillehavssøerne, de parterne underlagte militære baser og de af disse midlertidigt militært besatte områder. Fra bestemmelsen om, at traktaten ikke gælder Grønland, er der gjort en undtagelse med hensyn til artikel XVII og den i artikel XIV foreskrevne mestbegunstigelsesbehandling af varer. Dette er af betydning for eksporten af grønlandske produkter til Amerikas Forenede Stater.

Artikel XXIV indeholder bestemmelser om, at tvistigheder mellem parterne om fortolkning eller anvendelse af traktaten skal indbringes for Den Mellemløselige Domstol eller afgøres ved andre fredelige midler, for så vidt det ikke har været muligt at finde tilfredsstillende løsninger ved diplomatisk forhandling.

Ved *artikel XXV* ophæves venskabs-, handels- og skibsfartskonventionen af 26. april 1826 med und-

¹⁾ F. eks. af spiritus samt af pap og produkter heraf. Dette følger af artikel XXI, hvorefter parterne kan træffe foranstaltninger, der er tilladt ifølge bestemmelserne i Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel, således som denne er tiltrådt af parterne, idet Danmark ligesom andre lande ved artikel 1, a, (ii) i Ancey-protokollen af 10. oktober 1949 om tiltrædelse af nævnte overenskomst har forbeholdt sig på dette område at kunne opretholde allerede bestående forskelsbehandling.

²⁾ Overenskomstens tekst og en oversættelse til dansk er i 1949 udsendt af A/S J. H. Schultz's forlag.

³⁾ Kgl. An. nr. 356 af 25. juli 1951. Iflg. nævnte Anordning gælder adgangsbestemmelserne for krigsskibe også sådanne fartøjer, der ejes eller benyttes af en fremmed stat, og som anvendes som øvelses- og lystfartøjer uden at føre orlogsflag.